

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
Кафедра теорії та методики музичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи

« 05 » вересня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІНСТРУМЕНТАЛЬНА ТА
ВОКАЛЬНО-ХОРОВА ПІДГОТОВКА
(ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ)**

підготовки бакалавра
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність 014 Середня освіта
спеціалізації Музичне мистецтво

2023-2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Хорове диригування)**» для студентів за спеціальністю 014 «Середня освіта (Музичне мистецтво)»

Мова навчання – українська.

РОЗРОБНИК: Ковальчук Володимир Володимирович, голова циклової комісії викладачів хорового диригування та постановки голосу, заслужений працівник культури України, викладач вищої категорії, викладач-методист

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теорії та методики музичного виховання

Протокол №1 від «30» серпня 2023 року.

Завідувач кафедри теорії та методики музичного виховання

 Іскра С. І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <i>01 Освіта / Педагогіка</i>	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: <i>014 Середня освіта (Музичне мистецтво)</i>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 8		<i>1-й</i>	<i>2-й</i>
Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		<i>I-II</i>	<i>III-IV</i>
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 1		Лекції	
	-	-	
	Практичні		
	<i>37 год.</i>	<i>30 год.</i>	
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
	<i>30 год.</i>	<i>23 год.</i>	
	Індивідуальні завдання		
-	-		
Вид контролю: екзамен			
	Ступінь вищої освіти: бакалавр		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи для денної форми навчання становить 55 /44 (%).

Передумови для вивчення дисципліни: попереднє вивчення курсів «Хорове диригування», «Практика роботи з хором», «Хорознавство», «Хоровий клас», «Хорове аранжування» відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра з середньої освіти за предметною спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво).

2. Мета та завдання, компетентності та програмні результати

У сучасних умовах відродження хорової культури, яка є визначальною традицією української національної культури, питання диригентської педагогіки набувають актуального змісту. Інструментальна та вокально-хорова підготовка здобувачів освіти першого (бакалаврського рівня) вищої освіти включає цілий комплекс дисциплін, покликаних сформувати необхідні фахові компетентності, необхідні для виконання освітньо-виховної діяльності закладів дошкільної освіти, закладів загальної середньої освіти та позашкільної роботи відповідно до вимог організації освітнього процесу. Центральне місце серед цих дисциплін займає хорове диригування, яке будучи спеціальною виконавською дисципліною, є одночасно і засобом музично-естетичного розвитку особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва чи музичного керівника і формування його духовної культури.

Індивідуальна форма навчання, яка є основною при вивченні предмету і обумовлена специфікою диригування як виконавського мистецтва, дає змогу ефективно вирішувати складні завдання даного курсу. Вона містить великі можливості для розвитку різноманітних сторін творчої діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва та музичного керівника. Важливими сторонами навчання хорового диригування є заняття в класі, самостійна робота студента, практична робота з хоровим колективом.

Предметом вивчення в курсі хорового диригування є теоретичне і практичне засвоєння цілого комплексу питань, що характеризують діяльність такого складного організму як хоровий колектив, оволодіння методикою репетиційного процесу, навичками психологічного впливу на колектив. Зміст курсу передбачає оволодіння майбутніми фахівцями різними видами музично-виконавської діяльності: засвоєння диригентських вправ, закріплення метричних схем; прослуховування хорових творів у аудіо- та відео-форматах з використанням цифрових засобів навчання; аналіз хорових творів; гра хорової партитури твору на фортепіано; спів хорових партій; диригентсько-виконавська

інтерпретація хорових творів; диригування хорових творів а cappella та із супроводом; виконання пісень дошкільного та шкільного репертуару під власний акомпанемент та створення вступної бесіди до пісні.

2.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Хорове диригування)» полягає у підготовці студентів до практичної діяльності шляхом поглиблення їх знань, умінь та навиків в галузі техніки хорового диригування, вдосконаленні попередньо набутих навиків роботи з науково-методичною та диригентсько-хоровою літературою та вмінні її використовувати під час практичної роботи з хоровими колективами, а також вирішувати різноманітні творчі завдання, що сприяють формуванню професійних компетентностей, необхідних для висококваліфікованих фахівців в галузі музичного мистецтва.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Хорове диригування)» є:

- удосконалення техніки диригування та виконавської майстерності;
- розширення музичного та естетичного світогляду диригента, включаючи історію української та світової музичної культури, естетику та хорову справу;
- вирішення творчих завдань, пов'язаних із вмінням знаходити виражальні засоби та прийоми диригування задля втілення художнього задуму автора;
- поглиблення навичок роботи над хоровою партитурою та подолання технічних труднощів у вирішенні художньо-виконавських завдань;
- розвиток аналітичного підходу до засвоєння музичних творів;
- вивчення зразків світової хорової класики, українських народних пісень та хорових творів українських композиторів;
- вивчення пісенного матеріалу, що використовується у шкільній та дошкільній програмі для подальшого використання у майбутній музично-педагогічній діяльності;

– виховання студентів у дусі національної самосвідомості засобами хорового мистецтва.

2.3. Програмні компетентності.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Хорове диригування)» забезпечує оволодіння інтегральними, загальними та фаховими компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми Освітня-професійна програма «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського рівня), галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

2.3.1. Загальні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

2.3.2. Фахові компетентності:

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

2.3.3. Предметні компетентності:

ПК 1. Здатність до інтеграції знань з педагогіки, психології, музичного мистецтва, синтезу мистецтв, інших навчальних предметів та їх застосування в освітньому процесі.

ПК 2. Здатність вільно використовувати музично-педагогічний та художній тезаурус на основі системного знання історико-теоретичних основ з педагогіки, психології, педагогіки мистецтва, інформаційних технологій,

сучасного мистецтвознавства, технології виховної, організаційної, художньо-творчої роботи в закладах загальної середньої, позашкільної та спеціалізованої освіти.

ПК 3. Здатність до використання національних та світових освітніх парадигм творчого розвитку особистості засобами мистецтва, культуровідповідних концепцій, принципів, технологій, методів, форм проведення уроків музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво», керівництва музично-естетичним розвитком та дозвіллям школярів на засадах діалогової взаємодії; володіння сучасними діагностичними методиками оцінювання динаміки навчальної успішності учня та програмним інструментарієм дистанційної музичної освіти.

ПК 4. Здатність до творчого проектування, змістовного наповнення та оформлення позакласних та позашкільних музично-виховних та мистецьких заходів (лекції-концерти, концерти, музично-літературні вітальні, мистецькі конкурси, музичні квести, інші форми учнівської музичної та мистецької творчості).

ПК 5. Здатність транслювати емоційно-ціннісне ставлення до національного і світового музичного та інших видів мистецтва через художньо-педагогічну та музично-виконавську інтерпретацію творів мистецтва.

ПК 6. Здатність демонструвати у процесі колективного та індивідуального музикування музично-виконавські навички поєднання вокально-хорових, диригентських, інструментальних, інтерпретаційних, артистичних умінь, виконавської надійності.

ПК 7. Здатність бути творчою та креативною особистістю, прагнути до постійного та систематичного вдосконалення власної професійної музично-педагогічної та виконавської майстерності, наполегливо досягати поставленої мети та якісно виконувати роботу у сфері педагогіки мистецтва.

2.4. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Розуміє, пояснює і транслює духовні, національні, етико-естетичні, мистецькі цінності в навчально-виховну діяльність вчителя музичного мистецтва та музичного керівника.

ПРН 2. Пояснює та оперує базовими категоріями вітчизняної та світової музичної педагогіки, музичної психології, сучасної педагогіки мистецтва, музикології, мистецтвознавства, технологій музично-педагогічної та мистецько-інформаційної діяльності.

ПРН 3. Володіє і використовує тезаурус музичного мистецтва та мистецтва, аналізує та систематизує зміст програмно-методичного інструментарію музично-педагогічної та мистецької діяльності.

ПРН 6. Знає особливості розвитку європейської та вітчизняної музичної культури, педагогічні концепції музично-естетичного виховання дітей дошкільного віку та школярів і застосовує у своїй музично-педагогічній діяльності.

ПРН 7. Володіє комплексом знань особливостей музично-педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва, музичного керівника, застосовує методи активізації мистецько-творчого розвитку учнів та дітей дошкільного віку, сприяє вихованню художньо обдарованої особистості.

ПРН 10. Здійснює добір і застосовує сучасні діагностичні методики оцінювання динаміки розвитку дітей дошкільного віку, навчальної успішності учня, проводить теоретичне та експериментальне дослідження в галузі музичного мистецтва.

ПРН 11. Володіє сукупністю комунікативних, організаторських, гностичних, проєктувальних умінь, виявляє моральну та естетичну спрямованість з метою утвердження ідеалів Добра і Краси у фаховій діяльності вчителя музичного мистецтва та музичного керівника.

ПРН 12. Демонструє навички поєднання музично-виконавських (вокально-хорових, диригентських, інструментальних) та артистичних умінь, виконавської надійності у процесі колективного та індивідуального музикування.

ПРН 13. Демонструє вміння синтезувати у професійно-педагогічній та музично-виконавській діяльності педагогічний артистизм, спів, керівництво творчими колективами, вербальну інтерпретацію творів мистецтва, гру на музичних інструментах.

ПРН 15. Володіє елементами логічного й образного мислення, демонструє уміння аналізувати і синтезувати, виділяти головне в освітній та організаційній діяльності вчителя музичного мистецтва та музичного керівника.

У результаті вивчення дисципліни «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Хорове диригування)» здобувачі повинні **знати:**

- теоретичні засади вокально-хорового виконавського аналізу і формоутворення музичних хорових творів;
- дошкільний та шкільний пісенний репертуар для закладів дошкільної освіти та закладів загальної середньої освіти;
- основи формування співацького апарату дітей різного віку і принципи хорового співу дітей різного віку;
- кращі зразки української і зарубіжної хорової спадщини, творчий доробок композиторів Вінниччини, сучасний дошкільний і шкільний пісенний репертуар;
- алгоритм створення художньо-інтерпретаційних виконавських концепцій хорових творів;
- критерії оцінювання ефективності диригентської інтерпретації музичного твору.
- усвідомлювати значення диригентсько-хорової підготовки для професійної діяльності вчителя музичного мистецтва, музичного керівника закладу дошкільної освіти, самостійної роботи керівника хору, особливостей його спілкування з хоровим колективом, знати шляхи активізації творчого розвитку учнів засобами хорового мистецтва.

Вміти:

- реалізовувати в практиці хорового диригування музично-теоретичні знання;

- володіти мануальною технікою, диригентським жестом та технікою невербальної хормейстерської комунікації;
- відтворювати художній задум хорового твору засобами техніки диригування (виразний показ елементів початку диригентського виконання (увага, дихання, вступ); прийоми вступу і закінчення твору (його підготовка і саме закінчення); схеми диригування простих і складних симетричних і несиметричних розмірів у різних темпах, штрихах, динаміці, здійснювати показ синкоп, здійснених і нездійснених фермат, динамічних нюансів і темпових змін;
- демонструвати артистизм і виконавську культуру в процесі диригентсько-хорової інтерпретації музичних творів;
- здійснювати історико-стилістичний, музично-теоретичний, вокально-хоровий аналіз та аналіз виконавського плану хорового твору, а також аналіз пісень дошкільного і шкільного репертуару;
- здійснювати практичний показ і методику застосування робочих жестів у розучуванні хорових творів з дитячим хором;
- співати хорові партії з тактуванням, відтворювати хорову партитуру на фортепіано;
- виконувати пісні дошкільного і шкільного пісенного репертуару під власний акомпанемент,
- володіти навичками роботи із створення відеозапису віртуального хору (за допомогою цифрових технологій);
- застосовувати цифрові технології у процесі самостійного пошуку музичної інформації, розучування і цілісного виконання хорових творів з метою саморозвитку та самокорекції диригентської діяльності;
- моделювати ситуації практичної роботи з розучування дитячого пісенно-хорового репертуару;
- аналізувати і обробляти музикознавчу інформацію, необхідну для художньої інтерпретації хорових і вокальних творів;

- створювати виконавські і художньо-педагогічні інтерпретаційні концепції хорових творів і творів пісенного дошкільного і шкільного репертуару;

- оцінювати якість власних художньо-інтерпретаційних концепцій і ефективність власної художньої комунікації як хормейстера.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ І

Змістовий модуль 1. Робота над піснею дошкільного репертуару.

Тема 1. Аналіз пісень дошкільного репертуару щодо художніх і виконавських труднощів та шляхи їх подолання.

Опрацювання збірок дитячих пісень дошкільного репертуару, вибір тематичної, цікавої, мелодичної і доступної для розучування дітьми середньої групи ЗДО в діапазоні «ре» – «сі» 1 октави) пісні. Складання плану роботи над піснею.

Тема 2. Робота над виконанням дитячої пісні дошкільного репертуару для середньої групи ЗДО під власний супровід.

Виконання дитячої пісні середньої групи дошкільного репертуару (виконання на музичному інструменті, спів, диригування та бесіда). Спів мелодії пісні з одночасним диригуванням лівою (правою) рукою. Ритмічна та інтонаційна відповідність диригентсько-хорових рухів вокальній лінії, якість звукоутворення та реалізація художнього змісту. Робота над супроводом. «Зручна» аплікатура. Показ вступу кивком голови. Визначення ауфтактів під час розучування пісень. Зоровий контакт з учасниками хорового колективу під час виконання.

Тема 3. Вступна бесіда до дитячої пісні середньої групи дошкільного репертуару.

Підготовка письмової і усної вступної бесіди до дитячої пісні середньої групи дошкільного репертуару, відображення її в умовах, максимально наближених до роботи в ЗДО. Визначення теми, ідейного змісту пісні,

характеристика образів, короткі відомості про авторів твору. Підготовка наочного матеріалу чи презентації для кращого сприйняття пісні дітьми. Критерії якості виконання завдання: змістовність та виховна спрямованість бесіди, продуманість запитань для дітей, культура мови, грамотність та виразність вокального та інструментального виконання, емоційність, використання наочності, наявність зорового контакту з аудиторією.

Тема 4. Вироблення прийомів та практичне використання робочого жесту у роботі над дитячою піснею.

Функції та види робочого диригентського жесту. Спів мелодії пісні з одночасним диригуванням лівою (правою) рукою. Володіння навичкою виконання мелодії пісні на фортепіано лівою рукою з одночасним диригуванням правою рукою. Чіткість показів ауфтактів, затримань звуку, наявних фермат, агогіки, зняття музичних фраз. Відповідність робочого диригентського жесту однієї руки характеру виконання мелодії іншою рукою.

Змістовий модуль 2. Формування диригентської техніки в процесі фахової підготовки.

Тема 5. Твори зі складними розмірами, подолання труднощів у роботі над ними.

Особливість диригування хорових творів із складно-змішаними музичними розмірами – подвоєння сильної та відносно сильної долі на основі чотирьохдольної схеми. Взаємозумовленість подвоєння, групування в середині такту і темпу (5/4, 5/8, 7/4, 7/8). Добір диригентських жестів та їх активність.

Диригування хорових творів із дванадцятидольним розміром за чотирьохдольною схемою з дублюванням долей або без дублювання (в залежності від темпу твору).

Тема 6. Робота над хоровими творами а capella та твором із супроводом.

Диригентсько-технічне засвоєння хорових творів а capella та твору із супроводом. Визначення ідейно-художньої концепції, структури, ладо-тонального плану, кульмінацій (загальних і часткових), особливостей

метроритму та темпу виконуваних хорових творів на початковому етапі диригентської роботи. Художні особливості, форма, фактура, тональний план, диригентські труднощі хорового твору (темброві, теситурні, ансамблеві, інтонаційні та дикційні). Усвідомлене використання мануальної техніки як засобу втілення художнього змісту твору у диригентському жесті. Робота над ауфтактами, зняттями, затриманнями звуку, фразуванням, чіткістю диригентських схем, характером і манерою звуковедення у відповідності із характером, ритмічними та агогічними особливостями творів. Взаємозумовленість темпу хорового твору і диригентської схеми. Подолання технічних, диригентських труднощів в процесі роботи над хоровими творами.

Тема 7. Гра партитури твору а capella з виділенням мелодичної лінії кожного хорового голосу, розучування хорових партій.

Оволодіння навичками гри партитури на фортепіано та співу голосів партитури. Гра хорової партитури твору а capella на legato та non legato. Виразне виконання хорової партитури через урахування фразових структур і нюансів. Наближення звучання інструменту до хорового. Розвиток руху кожного голосу. Грамотний спів голосів хорової партитури (сольфеджування та зі словами). Виконання партитури хорового твору з епізодичним співом різних хорових партій.

Тема 8. Написання короткої письмової анотації на хоровий твір а capella.

Написання короткої анотації на вокально-хоровий твір а capella за зазначеним планом, що включає: загальний аналіз твору, музично-теоретичний аналіз твору, вокально-хоровий аналіз та аналіз виконавського плану твору.

Змістовий модуль 3. Робота над піснею дошкільного репертуару.

Тема 9. Підбір пісні дошкільного репертуару для старшої групи ЗДО, аналіз художніх і виконавських завдань пісні.

Опрацювання і аналіз пісенного дошкільного репертуару щодо тематизму, можливостей використання, вокально-технічних та художніх завдань. Вибір цікавої мелодичної пісні з урахуванням діапазону голосу і

вокальних можливостей дітей старшої групи ЗДО. Складання плану роботи над піснею.

Тема 10. Робота над виконанням дитячої пісні старшої групи дошкільного репертуару під власний супровід.

Виконання дитячої пісні старшої групи дошкільного репертуару (виконання на музичному інструменті, спів, диригування та бесіда). Спів мелодії пісні з одночасним диригуванням лівою (правою) рукою. Ритмічна та інтонаційна відповідність диригентсько-хорових рухів вокальній лінії, якість звукоутворення та реалізація художнього змісту. Робота над супроводом. «Зручна» аплікатура. Показ вступу кивком голови. Визначення ауфтактів під час розучування пісень. Зоровий контакт з учасниками хорового колективу під час виконання.

Тема 11. Підготовка вступної бесіди до дитячої пісні старшої групи дошкільного репертуару.

Підготовка письмової і усної вступної бесіди до дитячої пісні старшої групи дошкільного репертуару, відображення її в умовах, максимально наближених до роботи в ЗДО. Підготовка наочного матеріалу чи презентації для кращого сприйняття пісні дітьми. Критерії якості виконання завдання: змістовність та виховна спрямованість бесіди, продуманість запитань для дітей старшої групи, культура мови, грамотність та виразність вокального та інструментального виконання, емоційність, використання наочності, наявність зорового контакту з аудиторією.

Тема 12. Використання робочого жесту у роботі над дитячою піснею.

Відпрацювання робочого жесту у процесі роботи над дитячою піснею дошкільного репертуару. Спів мелодії пісні з одночасним диригуванням лівою (правою) рукою. Виконання мелодії пісні на фортепіано лівою рукою з одночасним диригуванням правою рукою. Вироблення навичок чіткості показів ауфтактів, затримань звуку, фермат, агогіки, зняття музичних фраз. Відповідність робочого диригентського жесту однієї руки характеру виконання мелодії іншою рукою.

Змістовий модуль 4. Розвиток мануальної техніки диригування майбутніх фахівців.

Тема 13. Поліфонічні твори, особливості роботи та музичного втілення.

Ознайомлення із хоровими творами різних типів поліфонічної фактури: імітаційний, народно-підголосковий і більш складні форми поліфонічного викладу хорових творів – канон, фугато, фуга. Тема в імітаційній поліфонії. Показ вступу імітації активним жестом з чітко вираженим ауфтактом кожною рукою. Змішаний тип як поліфонічний виклад голосів на фоні гармонічного супроводу.

Тема 14. Робота над хоровими партитурами творів а capella та твором із супроводом.

Розбір і аналіз хорових партитур творів а capella та твору із супроводом. Визначення теми та головної художньої ідеї кожного хорового твору. Відповідність поетичного та музичного текстів. Художні особливості, форма, фактура, тональний план, диригентські труднощі хорового твору (темброві, теситурні, ансамблеві, інтонаційні та дикційні). Диригування програмних творів а capella та із супроводом. Робота над ауфтактами, зняттями, затриманнями звуку, фразуванням, чіткістю диригентських схем, характером і манерою звуковедення у відповідності із характером, ритмічними та агогічними особливостями творів. Взаємозумовленість темпу хорового твору і диригентської схеми. Подолання технічних, диригентських труднощів в процесі роботи над хоровими творами.

Тема 15. Гра партитури твору а capella з виділенням мелодичної лінії кожного хорового голосу, розучування хорових партій.

Оволодіння навичками гри партитури на фортепіано та співу голосів партитури. Виразне виконання хорової партитури через урахування фразових структур і нюансів. Наближення звучання інструменту до хорового. Розвиток руху кожного голосу. Розучування хорового твору. Грамотний спів голосів

хорової партитури (сольфеджування та зі словами). Виконання партитури хорового твору з епізодичним співом різних хорових партій.

Тема 16. Написання короткої письмової анотації на твір а саpелла.

Написання короткої анотації на вокально-хоровий твір а саpелла за зазначеним планом, що включає: загальний аналіз твору, музично-теоретичний аналіз твору, вокально-хоровий аналіз та аналіз виконавського плану твору.

МОДУЛЬ II

Змістовий модуль 5. Робота над піснею шкільного репертуару.

Тема 17. Опрацювання та аналіз пісень шкільного репертуару початкової школи щодо художніх, технічних, виконавських труднощів виконання.

Опрацювання збірок шкільних пісень для початкових класів ЗЗСО, вибір для виконання цікавої мелодичної і доступної для розучування учням початкової школи пісні. Аналіз пісні щодо можливих труднощів при роботі над нею із учнями початкових класів: інтонаційних, вокальних, дикційних, орфоепічних, ансамблевих, ритмічних, темпових тощо та намічання плану роботи над усуненням цих труднощів при виконанні з дітьми.

Тема 18. Робота над виконанням під власний супровід дитячої пісні шкільного репертуару для початкових класів ЗЗСО.

Виконання шкільних пісень із репертуару шкільної програми для 1-4 класів ЗЗСО (виконання на музичному інструменті, спів, диригування та бесіда). Спів мелодії пісні з одночасним диригуванням лівою (правою) рукою. Ритмічна та інтонаційна відповідність диригентсько-хорових рухів вокальній лінії, якість звукоутворення та реалізація художнього змісту. Робота над супроводом. «Зручна» аплікатура. Показ вступу кивком голови. Визначення ауфтактів під час розучування пісень. Зоровий контакт з учасниками хорового колективу під час виконання.

Тема 19. Підготовка вступної бесіди до дитячої пісні шкільного репертуару.

Підготовка письмової і усної вступної бесіди, відображення її в умовах, максимально наближених до роботи в школі. Визначення теми, ідейного змісту пісні, характеристика образів, короткі відомості про авторів твору. Підготовка наочного матеріалу чи презентації для кращого сприйняття пісні дітьми. Критерії якості виконання завдання: змістовність та виховна спрямованість бесіди, продуманість запитань для учнів, культура мови, грамотність та виразність вокального та інструментального виконання, емоційність, використання наочності, наявність зорового контакту з аудиторією.

Тема 20. Робочий жест у роботі над піснею шкільного репертуару.

Відпрацювання робочого жесту у процесі роботи над дитячою піснею шкільного репертуару. Спів мелодії пісні з одночасним диригуванням лівою (правою) рукою. Виконання мелодії пісні на фортепіано лівою рукою з одночасним диригуванням правою рукою. Вироблення навичок чіткості показів ауфтактів, затримань звуку, фермат, агогіки, зняття музичних фраз. Відповідність робочого диригентського жесту однієї руки характеру виконання мелодії іншою рукою.

Змістовий модуль 6. Поглиблення знань та навичок з диригентсько-хормейстерської техніки.

Тема 21. Твори великої форми різні за стилем та жанрами, особливості роботи та втілення художнього образу.

Ознайомлення з хоровими творами великої форми: хорові концерти, кантати, сюїти, ораторії, увертюри, меси, реквієми, хори з опер. Хор як складовий компонент виконавського ансамблю, його значення і функції в творах великої форми. Формування уявлень драматургії, структури будови творів великої форми. Масштабність виконання кантатно-ораторіального жанру. Порівняльна характеристика кантати й ораторії. Форми хорів у кантаті (імітації, канони і фуґи). Принцип художньої доцільності. Охоплення музичної форми як єдине ціле. Специфічність постанови диригентського апарату в більш

високій позиції рук. Визначення прийомів диригування творів великої форми різних за стилем і жанрами.

Тема 22. Робота над хоровою партитурою твору а capella із державної програми.

Аналіз хорової партитури твору а capella. Визначення теми та головної художньої ідеї хорового твору. Відповідність поетичного та музичного текстів. Художні особливості, форма, фактура, тональний план, диригентські труднощі хорового твору (темброві, теситурні, ансамблеві, інтонаційні та дикційні). Вивчення партитури напам'ять, сольфеджування. Еталони хорового звучання. Самостійний добір диригентських жестів. Художнє виконання твору з уявним хоровим колективом. Моделювання художнього образу хорового твору.

Тема 23. Розкриття ідейного змісту і художнього образу у хоровому творі із супроводом великої форми.

Диригування хорового програмного твору великої форми із супроводом (характер звуковедення, відтворення ритмічного рисунку, вступів і зняття хорових партій, логіки фразування, особливості диригентського виконання та розкриття художнього образу). Визначення ідейно-художньої концепції, структури, ладо-тонального плану, кульмінацій (загальних і часткових), особливостей метроритму та темпу хорового твору із супроводом на початковому етапі диригентської роботи. Роль фортепіанного супроводу, специфіка його диригування. Розкриття ідейного змісту та цілісне відтворення художнього образу твору із супроводом великої форми.

Тема 24. Написання розгорнутої письмової анотації на твір а capella з державної програми.

Написання анотації на вокально-хоровий твір а capella з державної програми за розгорнутим планом:

I. Історико-стилістичний аналіз твору (відомості про твір і його авторів, аналіз літературного тексту).

II. Музично-теоретичний аналіз твору (музична форма та структура твору, ладотональний план, мелодика, метроритмічні особливості твору,

фактура, гармонія, характеристика темпу, динаміки й агогічних засобів художньої виразності, голосоведення в творі).

III. Вокально-хоровий аналіз твору (тип і вид хору, діапазон хору та хорових партій, ансамбль хору, хоровий стрій, дикція та орфоепія в творі, співацьке дихання, звуковедення в партіях та в хорі).

IV. Аналіз виконавського плану твору (розробка питання інтерпретації (тлумачення) на основі літературно-музичного і хорового аналізу, характер і особливості диригентського жесту в процесі виконання твору, фразування, диригентська схема, кількісний склад хору, його кваліфікація, порівняння різних виконавських інтерпретацій).

Змістовий модуль 7. Робота над піснею шкільного репертуару.

Тема 25. Робота над шкільним репертуаром середніх класів школи, виявлення виконавських труднощів та шляхів їх подолання при розучуванні пісні.

Опрацювання збірок шкільних пісень для учнів 5-7 класів ЗЗСО, вибір цікавої мелодичної пісні та аналіз її щодо вокальних можливостей школярів. Намічання плану роботи над піснею щодо подолання можливих труднощів: інтонаційних, вокальних, дикційних, орфоепічних, ансамблевих, ритмічних, темпових тощо.

Тема 26. Підготовка вступної бесіди до шкільної пісні для учнів середньої школи.

Підготовка письмової і усної вступної бесіди, відображення її в умовах, максимально наближених до роботи в школі. Визначення теми, ідейного змісту пісні, характеристика образів, короткі відомості про авторів твору. Підготовка наочного матеріалу чи презентації для кращого сприйняття пісні дітьми. Критерії якості виконання завдання: змістовність та виховна спрямованість бесіди, продуманість запитань для учнів, культура мови, грамотність та виразність вокального та інструментального виконання, емоційність, використання наочності, наявність зорового контакту з аудиторією.

Тема 27. Виконання пісні шкільного репертуару під власний супровід, робота над афтактами при виконанні пісні.

Виконання дитячої пісні із репертуару шкільної програми для 5-7 класів ЗЗСО (виконання на музичному інструменті, спів, диригування та бесіда). Ритмічна та інтонаційна відповідність диригентсько-хорових рухів вокальній лінії, якість звукоутворення та реалізація художнього змісту. Робота над супроводом. Показ вступу кивком голови. Визначення афтактів під час розучування пісень. Зоровий контакт з учасниками колективу під час виконання.

Тема 28. Показ робочого жесту у пісні шкільного репертуару.

Відпрацювання робочого жесту у пісні шкільного репертуару. Спів мелодії пісні з одночасним диригуванням лівою (правою) рукою. Володіння навичкою виконання мелодії пісні на фортепіано лівою рукою з одночасним диригуванням правою рукою. Чіткість показів афтактів, затримань звуку, наявних фермат, агогіки, зняття музичних фраз. Відповідність робочого диригентського жесту однієї руки характеру виконання мелодії іншою рукою.

Змістовий модуль 8. Удосконалення диригентських навичок та виконавської майстерності.

Тема 29. Хорова сцена або розгорнутий хоровий твір, формування цільності художнього образу.

Алгоритм вивчення хорової оперної сцени або розгорнутого хорового твору. Особливості ознайомлення з лібрето опери, осмислення драматургічного розвитку конкретної сцени і ролі хору в неї. Участь хорів у сценічних діях опер. Драматургічний, виконавський і сценічний рівні розгорнутих хорових творів. Принцип художньої доцільності. Охоплення музичної форми розгорнутого хорового твору як єдине ціле. Визначення музичної драматургії, виконавського задуму. Специфічність постанови диригентського апарату в більш високій позиції рук.

Тема 30. Розкриття власної інтерпретації хорових творів а capella та твору із супроводом державної програми.

Аналіз творів з використанням знань і практичного досвіду предметів теоретичного, диригентського циклу. Визначення ідейно-художньої концепції, структури, ладотонального плану, кульмінацій (загальних і часткових), особливостей метроритму та темпу, агогічних засобів художньої виразності хорових творів державної програми. Диригування хорових творів (характер звуковедення, відтворення ритмічного рисунку, вступів і зняття хорових партій, логіки фразування, нюансування, часткових і загальних кульмінацій, особливостей диригентського виконання). Створення власної інтерпретації при розкритті ідейного змісту та цілісному відтворенні художніх образів у хорових творах а capella і твору із супроводом.

Тема 31. Практична робота з колективом над творами а capella та із супроводом державної програми.

Закріплення практичних навичок володіння методикою розучування творів. Побудова плану репетиційної роботи, визначення шляхів подолання технічних труднощів. Удосконалення методів та прийомів роботи з колективом. Робота над усуненням диригентських труднощів, розробка власного виконавського плану. Визначення диригентських засобів, які відповідають характеру твору, що вивчається: визначення кульмінаційних епізодів, виявлення співвідношення частин та цілого. Використання власного диригентського досвіду для створення виконавської моделі твору. Визначення труднощів виконання виходячи з можливостей колективу в процесі практичної роботи з колективом над творами державної програми.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІНД	С.Р.
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ І						
Змістовий модуль І. Робота над піснею дошкільного репертуару.						
Тема 1. Аналіз пісень дошкільного репертуару щодо художніх і виконавських труднощів та шляхи їх подолання.	1		1			
Тема 2. Робота над виконанням дитячої пісні дошкільного репертуару для середньої групи ЗДО під власний супровід.	4		2			2
Тема 3. Вступна бесіда до дитячої пісні середньої групи дошкільного репертуару.	2		1			1
Тема 4. Вироблення прийомів та практичне використання робочого жесту у роботі над дитячою піснею.	2		1			1
Разом за змістовим модулем 1	9		5			4
Змістовий модуль 2. Формування диригентської техніки в процесі фахової підготовки.						
Тема 5. Твори зі складними розмірами, подолання труднощів у роботі над ними.	2		2			
Тема 6. Робота над хоровими творами а capella та твором із супроводом.	13		7			6
Тема 7. Гра партитури твору а capella з виділенням мелодичної лінії кожного хорового голосу, розучування хорових партій.	3		1			2
Тема 8. Написання короткої письмової анотації на хоровий твір а capella.	3		1			2
Разом за змістовим модулем 2	21		11			10
Змістовий модуль 3. Робота над піснею дошкільного репертуару.						
Тема 9. Підбір пісні дошкільного	1		1			

репертуару для старшої групи ЗДО, аналіз художніх і виконавських завдань пісні.					
Тема 10. Робота над виконанням дитячої пісні старшої групи дошкільного репертуару під власний супровід.	4	2			2
Тема 11. Підготовка вступної бесіди до дитячої пісні старшої групи дошкільного репертуару.	2	1			1
Тема 12. Використання робочого жесту у роботі над дитячою піснею.	2	1			1
Разом за змістовим модулем 3	9	5			4
Змістовий модуль 4. Розвиток мануальної техніки диригування майбутніх фахівців					
Тема 13. Поліфонічні твори, особливості роботи та музичного втілення.	4	4			
Тема 14. Робота над хоровими партитурами творів а capella та твором із супроводом.	18	10			8
Тема 15. Гра партитури твору а capella з виділенням мелодичної лінії кожного хорового голосу, розучування хорових партій.	3	1			2
Тема 16. Написання короткої письмової анотації на твір а capella.	3	1			2
Разом за змістовим модулем 4	28	16			12
МОДУЛЬ II					
Змістовий модуль 5. Робота над піснею шкільного репертуару.					
Тема 17. Опрацювання та аналіз пісень шкільного репертуару початкової школи щодо художніх, технічних, виконавських труднощів виконання.	1	1			
Тема 18. Робота над виконанням під власний супровід дитячої пісні шкільного репертуару для початкових класів ЗЗСО.	3	1			2
Тема 19. Підготовка вступної бесіди до дитячої пісні шкільного репертуару початкової школи.	2	1			1

Тема 20. Відпрацювання робочого жесту при роботі над піснею шкільного репертуару.	2	1		1
Разом за змістовим модулем 5	8	4		4
Змістовий модуль 6. Поглиблення знань та навичок з диригентсько-хормейстерської техніки.				
Тема 21. Твори великої форми різні за стилем та жанрами, особливості роботи та втілення художнього образу.	2	2		
Тема 22. Робота над хоровою партитурою твору а capella із державної програми.	6	4		2
Тема 23. Розкриття ідейного змісту і художнього образу у хоровому творі із супроводом великої форми.	5	3		2
Тема 24. Написання розгорнутої письмової анотації на твір а capella з твору державної програми.	5	1		4
Разом за змістовим модулем 6	18	10		8
Змістовий модуль 7. Робота над піснею шкільного репертуару.				
Тема 25. Робота над шкільним репертуаром середніх класів школи, виявлення виконавських труднощів та шляхів їх подолання при розучуванні пісні.	1	1		
Тема 26. Підготовка вступної бесіди до шкільної пісні для учнів середньої школи.	2	1		1
Тема 27. Виконання пісні шкільного репертуару під власний супровід, робота над ауфтактами при виконанні пісні.	3	1		2
Тема 28. Показ робочого жесту у пісні шкільного репертуару.	2	1		1
Разом за змістовим модулем 7	8	4		4
Змістовий модуль 8. Удосконалення диригентських навичок та виконавської майстерності.				
Тема 29. Хорова сцена або розгорнутий хоровий твір, формування цілності художнього образу.	3	3		

Тема 30. Розкриття власної інтерпретації хорових творів а capella та твору із супроводом державної програми.	11	4		7
Тема 31. Практична робота з колективом над творами а capella та твором із супроводом державної програми.	5	5		
Разом за змістовим модулем 8	19	12		7
Усього годин	120	67		53

5. Теми семінарських занять

Проведення семінарських занять навчальною програмою «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Хорове диригування)» не передбачено.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Аналіз пісень дошкільного репертуару щодо художніх і виконавських труднощів та шляхи їх подолання.	1
2.	Робота над виконанням дитячої пісні дошкільного репертуару для середньої групи ЗДО під власний супровід.	2
3.	Вступна бесіда до дитячої пісні середньої групи дошкільного репертуару.	1
4.	Вироблення прийомів та практичне використання робочого жесту у роботі над дитячою піснею.	1
5.	Твори зі складними розмірами, подолання труднощів у роботі над ними.	2
6.	Робота над хоровими творами а capella та твором із супроводом.	7
7.	Гра партитури твору а capella з виділенням мелодичної лінії кожного хорового голосу, розучування хорових партій.	1
8.	Написання короткої письмової анотації на хоровий твір а capella.	1
9.	Підбір пісні дошкільного репертуару для старшої групи ЗДО, аналіз художніх і виконавських завдань пісні.	1

10.	Робота над виконанням дитячої пісні старшої групи дошкільного репертуару під власний супровід.	2
11.	Підготовка вступної бесіди до дитячої пісні старшої групи дошкільного репертуару.	1
12.	Використання робочого жесту у роботі над дитячою піснею.	1
13.	Поліфонічні твори, особливості роботи та музичного втілення.	4
14.	Робота над хоровими партитурами творів а capella та твором із супроводом.	10
15.	Гра партитури твору а capella з виділенням мелодичної лінії кожного хорового голосу, розучування хорових партій.	1
16.	Написання короткої письмової анотації на твір а capella.	1
17.	Опрацювання та аналіз пісень шкільного репертуару початкової школи щодо художніх, технічних, виконавських труднощів виконання.	1
18.	Робота над виконанням під власний супровід дитячої пісні шкільного репертуару для початкових класів ЗЗСО.	1
19.	Підготовка вступної бесіди до дитячої пісні шкільного репертуару початкової школи.	1
20.	Відпрацювання робочого жесту при роботі над піснею шкільного репертуару.	1
21.	Твори великої форми різні за стилем та жанрами, особливості роботи та втілення художнього образу.	2
22.	Робота над хоровою партитурою твору а capella із державної програми.	4
23.	Розкриття ідейного змісту і художнього образу у хоровому творі із супроводом великої форми.	3
24.	Написання розгорнутої письмової анотації на твір а capella з твору державної програми.	1
25.	Робота над шкільним репертуаром середніх класів школи, виявлення виконавських труднощів та шляхів їх подолання при розучуванні пісні.	1
26.	Підготовка вступної бесіди до шкільної пісні для учнів середньої школи.	1
27.	Виконання пісні шкільного репертуару під власний супровід, робота над ауфтактами при виконанні пісні.	1
28.	Показ робочого жесту у пісні шкільного репертуару.	1

29.	Хорова сцена або розгорнутий хоровий твір, формування цільності художнього образу.	3
30.	Розкриття власної інтерпретації у хорових творах державної програми.	4
31.	Практична робота з колективом над творами а capella та твору із супроводом державної програми.	5
Разом		67

7. Теми лабораторних занять

Проведення лабораторних занять навчальною програмою «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Хорове диригування)» не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Робота над виконанням дитячої пісні дошкільного репертуару для середньої групи ЗДО під власний супровід.	2
2.	Вступна бесіда до дитячої пісні середньої групи дошкільного репертуару.	1
3.	Вироблення прийомів та практичне використання робочого жесту у роботі над дитячою піснею.	1
4.	Робота над хоровими творами а capella та із супроводом.	6
5.	Гра партитури твору а capella з виділенням мелодичної лінії кожного хорового голосу, розучування хорових партій.	2
6.	Написання короткої письмової анотації на хоровий твір а capella.	2
7.	Робота над виконанням дитячої пісні старшої групи дошкільного репертуару під власний супровід.	2
8.	Підготовка вступної бесіди до дитячої пісні старшої групи дошкільного репертуару.	1
9.	Використання робочого жесту у роботі над дитячою піснею.	1
10.	Робота над хоровими партитурами творів а capella та із супроводом.	8

11.	Гра партитури твору а capella з виділенням мелодичної лінії кожного хорового голосу, розучування хорових партій.	2
12.	Написання короткої письмової анотації на твір а capella.	2
13.	Робота над виконанням під власний супровід дитячої пісні шкільного репертуару для початкових класів ЗЗСО.	2
14.	Підготовка вступної бесіди до дитячої пісні шкільного репертуару початкової школи.	1
15.	Відпрацювання робочого жесту при роботі над піснею шкільного репертуару.	1
16.	Робота над хоровою партитурою твору а capella із державної програми.	2
17.	Розкриття ідейного змісту і художнього образу у хоровому творі із супроводом великої форми.	2
18.	Написання розгорнутої письмової анотації на твір а capella з твору державної програми.	4
19.	Підготовка вступної бесіди до шкільної пісні для учнів середньої школи.	1
20.	Виконання пісні шкільного репертуару під власний супровід, робота над ауфтактами при виконанні пісні.	2
21.	Показ робочого жесту у пісні шкільного репертуару.	1
22.	Розкриття власної інтерпретації у хорових творах державної програми.	7
	Разом	53

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання навчальною програмою «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Хорове диригування)» не передбачено.

10. Методи та технології навчання

I. Методи організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності:

За джерелом інформації: словесні (пояснення, розповідь, бесіда), практичні (вправи, завдання), наочні (спостереження, показ викладачем, демонстрація на технічному обладнанні).

За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

За ступенем самостійності мислення: проблемні, репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів; робота з літературою та іншими інформативними джерелами.

II. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: пізнавальні ігри, навчальні дискусії, емоційний вплив педагогів, створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Методи стимулювання мотивації до навчально-пізнавальної діяльності: заохочення, стимулювання навчальної діяльності.

III. Методи контролю і самоконтролю у навчанні: академпоказ, академконцерт, письмові роботи (написання анотації на вокально-хоровий твір, написання вступної бесіди до пісень шкільного та дошкільного репертуару), комп'ютерний контроль, самоконтроль, дистанційні форми контролю (відеозапис виконання програми).

IV. Бінарні методи навчання:

Наочної форми: (наочно-інформаційний, наочно-проблемний, наочно-практичний, наочно-евристичний, наочно-дослідницький).

Практичної форми: (практично-евристичний, практично-проблемний, практично-дослідницький).

11. Форми, засоби та критерії оцінювання результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- контрольний модуль;
- академпоказ;

- екзамен.

Формами *поточного контролю* є такі види робіт: перевірка якості засвоєння практичних навичок диригування твору а capella та із супроводом, гра партитури на фортепіано, показ робочого жесту, письмова анотація на вокально-хоровий твір, спів хорових партій, спів дошкільного та шкільного репертуару під власний акомпанемент, розробка вступної бесіди до пісні дошкільного та шкільного репертуару.

Зазначені форми та види роботи на практичних заняттях є обов'язковими для всіх студентів. Система оцінювання знань є накопичувальною (складається із суми балів за різними видами діяльності).

Результат поточного контролю фіксується в індивідуальному робочому плані студента. Позитивні оцінки поточної успішності є підставою для допуску до підсумкової форми контролю.

Формою поточного рубіжного контролю є *модуль-контроль*, який проводиться після завершення вивчення змістового модуля у формі прослуховування та усного опитування. Кожний такий модуль включає бали за поточну роботу на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, контрольного прослуховування.

Форма підсумкового контролю: контрольний модуль, академпоказ (I, II, III семестри) та екзамен (IV семестр). Оцінювання здійснюється відповідно до регламенту проведення контролю та критеріїв оцінювання, ґрунтується на принципах об'єктивності, відкритості, прозорості і доброчесності, з урахуванням індивідуальних можливостей здобувачів освіти. Проводиться у присутності викладачів хорового диригування і здобувачів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Відмінно (А). Здобувач виявляє глибокі та ґрунтовні знання і практичні навички згідно з вимогами навчальної програми, демонструє яскраву професійну спрямованість на диригентську діяльність. Вільно володіє

диригентським апаратом, що включає енергійність, гнучкість та чіткість ауфтактів та диригентської схеми, підготовленість і відповідність зняттів характеру образу, осмислений перерозподіл навантаження в руках, виразний та вольовий погляд, усвідомлене та артистичне виконання, яскраве та переконливе пластичне втілення емоційного смислу хорового образу). Чітка координація рук при демонстрації робочого жесту. Високий рівень сформованості комунікації (вербально-мімічної) та управління виконавцями. Виконує партитуру без помилок, має ґрунтовні навички теоретичного й практичного аналізу хорових творів, що відображені у письмовій анотації на вокально-хоровий твір. Виявляє особисту ініціативу та творчий підхід до виконання пісень шкільного та дошкільного репертуару.

Дуже добре (В). Здобувач вільно володіє достатнім обсягом теоретичного і практичного матеріалу навчальної дисципліни, проявляє високий рівень професійної спрямованості на процес диригування та має глибокі знання диригентської техніки, здатний досить мотивовано мімічно-пластично втілювати емоційний зміст хорового твору. Проявляє вольові якості, активність та самостійність при виконанні хорового твору та має окремі лідерські якості, такі як воля, рішучість та цілеспрямованість. Здобувач демонструє досить високий рівень розвитку музичного слуху, музичного мислення, музичної пам'яті, музичної уяви та виконавських умінь, таких як надійність, витривалість та артистизм. Досить чітка демонстрація робочого жесту. Водночас в аналізі хорових творів може припускатись незначних неточностей, під час диригування хорових творів демонструє недостатню чіткість техніки відтворення засобів музичної виразності, у виконанні пісень шкільного та дошкільного репертуару проявляє достатній виконавський рівень, під час гри хорової партитури припускається поодиноких помилок.

Добре (С). Здобувач має достатній обсяг теоретичного та практичного матеріалу навчальної дисципліни; володіє елементарними навичками диригування, середній рівень спрямованості на процес диригування. Під час диригування хорових творів демонструє недостатню чіткість техніки,

недостатню цілісність відтворення художнього образу. Зняття іноді не відповідають усім засобам музичної виразності, а фрагментарно використовуються ауфтаки-попередження та диференціація функцій рук. При аналізі хорових творів може робити деякі помилки, у виконанні пісень шкільного та дошкільного репертуару допускається помилок у тексті, під час гри хорової партитури припускається помилок.

Задовільно (D). Здобувач показує частковий рівень засвоєння навчальної дисципліни, необхідні знання і навички сформовані на базовому рівні, достатній рівень спрямованості та мотивації до диригентсько-хорової діяльності. Нечіткий прийом передачі темпів та динаміки, слабкий рівень сформованості мімічних умінь та прийомів невербального спілкування з концертмейстером. Навички аналізу хорових творів сформовані недостатньо, у письмовій анотації на вокально-хоровий твір допущено ряд вагомих помилок щодо музично-теоретичного та вокально-хорового аналізу твору, у диригуванні хорових творів проявляє невідповідність жестів характеру твору, не здатен цілісно відтворити хорову партитуру на інструменті, під час співу пісень шкільного та дошкільного репертуару допускає помилки у літературному і музичному тексті.

Достатньо (E). Здобувач володіє навчальним матеріалом на початковому рівні. Зміст курсу засвоєний частково, диригентські навички сформовані недостатньо, значна кількість технічних помилок з основ постановки диригентського апарату (неточні ауфтаки, відсутність зняття звуку, малюнки диригентської схеми не пов'язані з музичним текстом, наявність паралельних рухів), низький рівень сформованості умінь та прийомів невербального спілкування з концертмейстером. У виконанні практичних завдань проявляє невпевненість, допускається суттєвих помилок, не вміє поєднувати теорію з вирішенням стандартних мистецьких ситуацій. Початковий рівень прояву виконавських умінь, самоконтролю та самоаналізу, недостатній рівень розвитку особистісних якостей майбутнього хормейстера. В аналізі хорових творів припускається грубих помилок, здатен відтворити хорову партитуру

фрагментарно, у співі пісень шкільного та дошкільного репертуару під власний супровід відчуває значні труднощі, допускається значних помилок.

Незадовільно (FX). Здобувач теоретичним і практичним матеріалом оволодів фрагментарно, виконання музичних творів зі значними художньо-технічними недоліками, що не задовольняє мінімальних вимог до необхідного рівня компетентності. Навички диригування, аналізу хорових творів сформовані недостатньо. У відтворенні хорових партій, диригуванні хорових творів, співі пісень шкільного репертуару під власний супровід демонструє незнання музичного матеріалу. Не здатен відтворити хорову партитуру на інструменті.

Незадовільно (F). Зміст курсу не засвоєний, необхідні практичні навички не сформовані. Студент володіє музично-теоретичним матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих практичних виконавських дій. Здобувач показує неспроможність до виконання музичних творів диригування, демонстрацію дуже низького рівня компетентності та потребує повторного вивчення дисципліни.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

1 курс I семестр

За одне практичне (індивідуальне заняття) – максим. 5 балів

16 годин в семестрі, максимальна кількість – 80 балів.

МКР I – максим. 10 балів.

МКР II – максим. 10 балів.

1 курс II семестр

За одне практичне (індивідуальне заняття) – максим. 4 бали.

21 година в семестрі, максимальна кількість – 80 балів.

МКР I – максим. 10 балів.

МКР II – максим. 10 балів.

2 курс III семестр

За одне практичне (індивідуальне заняття) – максим. 6 балів

14 годин в семестрі, максимальна кількість – 80 балів.

МКР I – максим. 10 балів.

МКР II – максим. 10 балів.

2 курс IV семестр

За одне практичне (індивідуальне заняття) – максим. 4 балів.

16 годин в семестрі, максимальна кількість – 60 балів.

МКР I – максим. 10 балів.

Екзамен – максим. 30 балів.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА											
Модуль I											
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
П. к.	С. р.	МКР 1	МКР 2	Загальна кількість балів	П. к.	С. р.	МКР 1	МКР 2	Екзамен	Загальна кількість балів	
56	24	10	10	100	50	30	10	10	-	100	
Модуль II											
Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4						
П. к.	С. р.	МКР 1	МКР 2	Загальна кількість балів	П. к.	С. р.	МКР 1	МКР 2	Екзамен	Загальна кількість балів	
55	25	10	10	100	40	20	10	-	30	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної дисципліни	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

- Навчальна програма з дисципліни.
- Робоча навчальна програма.
- Методичні рекомендації для студентів з написання анотації на вокально-хоровий твір.
- Методичні розробки по навчальній дисципліні.
- Вокально-хорова література.
- Аудіо- та відеозаписи творів.
- Музичні інструменти.

14. Рекомендована література

Основна

1. Аналіз музичних творів: навч. посіб / Юлія Каплієнко-Ілюк. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. 144 с.
2. Бенч-Шокало О. Український хоровий спів. Навчальний посібник. К.: «Український Світ», 2002. 439 с.
3. Бойчук І.І. Буковинські візерунки: Вокально-хорові твори доктора Г.Скупинського: навчальний посібник. Чернівці : Букрек, 2016. 216 с.
4. Болгарський А., Сагайдак Г. Хоровий клас і практика роботи з хором: навч. посібник для музично-педагогічних відділень педагогічних училищ. К.: Музична Україна, 1987. 240 с.
5. Гузій Н. С. Методика організації роботи з дитячим хором. Мистецтво та освіта. 2015. № 3. С. 63-69.
6. Дмитревський Г. Хорознавство і керування хором. К.: Держвидав, 1961. 96 с.
7. Доронюк В. Д. Курс техніки диригування: навчально-методичний посібник для викладачів і студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ: Обл. друк, 2004. 292 с.
8. Доронюк В.Д. Методика викладання диригування. Івано-Франківськ, 2005. 320 с.
9. Доронюк В.Л. Диригент шкільного хору: навч. посібник / В.Д. Доронюк, Л.І.Серганюк, Ю.М.Серганюк. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені В.Стефаника, 2010. 513 с.
10. Заруба Е.С., Растригіна А.М. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для музичних відділень мистецьких факультетів. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2004. 104 с.
11. Колеса М. Основи техніки диригування. К.: Музична Україна, 1973. 208 с.
12. Коломієць А. Курс читання хорових партитур: навч.-метод. посібник. К.: Музична Україна, 1977. 123 с.
13. Коломоєць О. М. Стисле хорознавство: навч. посіб. для здобувачів освіти

- ВНЗ, що навчаються за спец. «Музичне мистецтво». К., 2019.
14. Кушка Я. С. Збірник пісень для школярів. Частина 2. Нотний додаток. Збірник пісень для школярів. Вінниця: Нова книга, 2007. 124с.
15. Кушніренко А. Співаночки мої любі : авт. зб. вокально-хорових творів / заг. редакція та муз. упорядкування А. М. Кушніренка. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2011. 180 с.
16. Леонтович М. Хорові твори. К.: Музична Україна, 2005. 376 с.
17. Мархлевський А. Практичні основи роботи в хоровому класі. К.: Муз. Україна, 1986. 96 с.
18. Масол Л. Загальна мистецька освіта і практика. К.: Промінь, 2006. 92 с.
19. Михальчишин Я. З музикою крізь життя. Львів: Каменяр, 1992. 232 с.
20. Немцова Лілія. Хорове диригування: навчально-методичний посібник. Чернівці. 2021, 80 с.
21. Організація роботи з дитячими вокально-хоровими колективами: методичні рекомендації / Укладач Тимофєєв І., Рівне: «Волинські обереги», 2020. 44 с.
22. Пальчікова Д. До проблеми використання інформаційних технологій на заняттях із диригентсько-хорових дисциплін. Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (16-17 квітня 2019 року). Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. С. 135–136.
23. Пігров К. Керування хором. К.: Держвидав, 1956. 292 с.
24. Плішка А.В. Хорова музика: хрестоматія з диригування: навч. посібник до курсу «Хорове диригування» / укл. А.В.Плішка. Чернівці: Чернівецький нац. у-т, 2010. 60 с.
25. Прокулевич О. Основи хорового диригування: навчальний посібник. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2016. 140 с.
26. Разумний І. Посібник з диригування. Київ: Музична Україна, 1968. 287 с.
27. Світайло С. Методика роботи з дитячим хоровим колективом: навч.-метод. посібник для студ. вищих навч. закладів III–IV рівня акредитації.

- К., 2016. 140 с.
28. Співає «Резонанс»: репертуарний збірник хорових творів / Упорядкування, музична редакція та коментарі Андрія Кушніренка. Чернівці: ЧНУ, 2008. 180 с.
 29. Співають діти. Пісні та хори: репертуар для молодшого та середнього віку / Упор. І. Зеленецька. К., 2001. 183 с.
 30. Стеценко К. Хорові твори. Київ: Музична Україна, 2008. 320 с. 10.
 31. Хомічевський М. Порадник для керівника самодіяльного хору. К.: Мистецтво, 1961.
 32. Хоровий словник: Довідник-посібник / Укл.: А.В.Плішка. Чернівці: Рута, 2008. 81 с.
 33. Хорові твори українських композиторів для жіночого та дитячого хору. Навчальний репертуарний посібник. 2-ге видання / Упор. І.О. Зеленецька. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2013. 160 с.
 34. Черепанин М. В. Музична культура Галичини другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст. Монографія. К.: Вежа, 1997. 328 с.
 35. Якобечук Н., Карпінець А, Комаренко Н. Диригентсько-хоровий практикум (академічний хор). К.: Ліра, 2017. 52 с.

Допоміжна

1. Газінський В. І. Учбовий хор: Навчально-методичний посібник / В. І. Газінський, Т. О. Лозінська, К. Л. Дабіжа. Вінниця: «Розвиток», 2003. 272 с.
2. Диригування: силабус. PDF-варіант. Розробники: Софроній З.В., Чурікова-Кушнір О.Д., Немцова Л.О. Чернівці. 2021. 22 с.
3. Долчук Р.О. Будьмо добрими: збірник вокально-хорових творів. Івано-Франківськ, 2008. 180 с.
4. Кречко М. Натхнена музикою, сповнена доброти. Виконавські школи вищих учбових закладів України: зб. наук. праць. К., 1990. С. 148-157.
5. Маценко С. Метамистецтво. Словник досвіду термінотворення на межі літератури й музики. Львів: Апріорі, 2017. 118 с.

6. Мельник Г. Методичні рекомендації для студентів з написання анотації на вокально-хоровий твір. Вінниця, 2021. 148 с.
7. Немцова Л.О. Феномен диригентсько-виконавського мистецтва в контексті диригент-хор - слухач. Модернізація та сучасні українські та світові наукові дослідження матеріали Міжнародної конференції (Т.6), 29 травня, 2020, Львів, Україна: Молодіжна наукова ліга. С. 69-70.
8. Олійник Г. А. Виразне читання. Основи теорії. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 224 с.
9. Особистісний підхід у диригентсько-хоровій підготовці майбутнього вчителя музики / Упоряд. І. О. Цюряк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. 70 с.
10. Плішка А.В. Оригінальні хорові твори: навч. посібник до курсу «Хорове диригування» / М.Леонтович. Чернівці: Чернівецький нац. у-т, 2010. 60 с.
11. Ростовський О. Педагогіка музичного сприймання. Навчальний посібник. К: ІЗМН, 1997. 256 с.
12. Серебрі А. П. Методичні рекомендації з підготовки хорових диригентів до роботи у народних хорах. Одеса: ОДМА, 2004. 20 с.
13. Теряєва Л.А. Методичні рекомендації до формування методичної компетентності майбутніх учителів музики на заняттях з хорового диригування. К.: ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. 32 с.
14. Форми та методи самостійної роботи студента над хоровою партитурою: навч.-метод. посіб. для студ. мист. навч. закл. I-IV рівнів акредитації спец. 025 «Музичне мистецтво» / П. Й. Шиманський, В. Є. Гаврилук, В. А. Тиможинський, В. А. Чепелюк. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 220 с.
Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/187979004.pdf>
15. Хрестоматія з хорового диригування: Посібник для студентів педвузів та педучилищ / упор. А. Коломієць. К.: Музична Україна, 1971. 152 с.
16. Цюряк І. О. Особистісний підхід у диригентсько-хоровій підготовці майбутнього вчителя музики: впровадження особистісно-орієнтованих технологій навчання. *Молодь і ринок*. 2011, № 7. С. 84–88.

17. Чурикова-Кушнір О. Д., Софроній З.В. Детермінанти формування волевих якостей у майбутнього хорового диригента. Духовність особистості: методологія, теорія і практика: збірник наукових праць / Ред. Г. П. Шевченко. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. Вип. 1 (94). С. 265-276.
18. Юцевич Ю. Музика. Словник-довідник. К.: Навчальна книга Богдан, 2009. 352 с.
19. Ярошевська Л. В. Особливості формування музичних здібностей у диригентсько-хоровій підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва. Наукові записки / ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. Вип. 155. Серія Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. С. 150-155.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
2. <http://www.info-library.com.ua/libs/stattya/333-estradni-shkoli-ukrayini.html>
3. <https://ale07.ru/music/notes/song/chorus/andreeva.htm>.
4. <https://www.youtube.com/watch?v=7O3JygqKCKs>.
5. https://www.youtube.com/watch?v=cNGf0G_tdzU.
6. <https://www.youtube.com/watch?v=OZ8I4nD3kGc>.
7. https://www.youtube.com/watch?v=vKTgW3_V9aI.
8. https://www.youtube.com/watch?v=cNGf0G_tdzU.
9. <https://www.youtube.com/channel/UCGoiHn2pq7kbDIAvq9JiRqg>.
10. Відео і фонотека мережі Інтернет URL: <http://www.youtube.com/>
11. Енциклопедія мережі Інтернет URL: <https://uk.wikipedia.org>
12. Європейська цифрова бібліотека URL: <http://www.europeana.eu/portal>
13. Класична музика (персоналії, словник музичних термінів, колекція музичних записів тощо) URL: <http://www.classic-music.ru/>
14. Нотний архів URL: <http://notes.tarakanov.net/study.htm>

15. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
URL: <http://nbuv.gov.ua/>
16. Сайт Наукової бібліотеки ЧНУ ім.Ю.Федьковича URL:
[www.library,chnu.edu.ua](http://www.library.chnu.edu.ua)
17. Світова цифрова бібліотека URL: <https://www.wdl.org/ru/>
18. https://otherreferats.allbest.ru/music/00158824_0.html
19. <http://fatwords.org/safia/horovogo-diriguvannya/main.html>
20. <https://ukrbukva.net/8498-Stanovlenie-i-razvitie-manual-noiy-tehniki-dirizhirovaniya.html>